

Onze Vogels

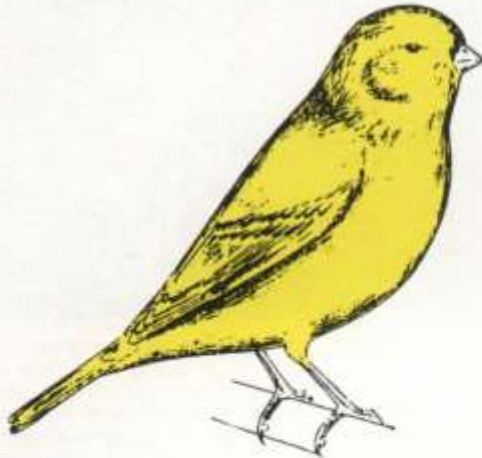
54e jaargang no. 10, oktober 1993

maandblad van de nederlandse bond van vogelliefhebbers

ose/

De/

De Norwich

De naam Norwich is afkomstig van de gelijknamige stad in het graafschap Norfolk. Voor zover bekend werd deze vogel in het midden van de 16e eeuw in Groot-Brittannië ingevoerd, waardoor hij het oudste bekende kanarietype is dat daar gekweekt werd. Als we het type van toen vergelijken met de huidige Norwich, dan was het maar een gewone huiskanarie. Zoals zovele rassen bij onze postuurkanaries, heeft dit ras ook vele veranderingen doorstaan. Voor zover is na te gaan, waren de eerste kruisingen die met de Lancashire, waardoor een lang type vogel ontstond met een vrij slank lichaam en een lange staart. Na het midden van de 18e eeuw werd door een aantal geïnteresseerde kwekers naar het huidige type gekweekt, waardoor een vogel ontstond die korter van lichaamsvorm was en tevens meer volume bezat. Om er meer lichaamsvolume in te brengen bracht ook mee dat de bevedering langer en voller moest worden, waardoor ook het probleem 'lumps' tevoorschijn kwam. Veel kwekers van dit ras zitten heden ten dage nog met dit probleem, een afwijkende bevederingsgroei waardoor dikwijls de mooiste en volste exemplaren van deze vogels verloren gaan voor de tentoonstelling. Als we de Norwich zoals deze gevraagd wordt als T.T.-vogel eens gaan bekijken, zien we een vogel welke kort van lichaamsvorm moet zijn en vol van volume. Elk onderdeel zoals kop-hals-lichaam-vleugels-staart of pootjes is aangepast aan het betreffende ras. De kop moet zo vol en

rond mogelijk zijn en het voorhoofd moet vanaf de snavel goed opgericht zijn en tevens vanaf de snavelinplant breed en rond uitlopen. De wangen moeten ook vol zijn zodat het een bolwangig type is. De snavel moet vrij kort en niet te breed of te fijn zijn. De ogen moeten in de verlenging van de snavellijn liggen en dan dicht bij de snavel dan bij het schedelgewelf. De achterkant van de schedel moet ook goed afgerond zijn zodat we, van waaruit we de kop ook bekijken, steeds een volle ronding zien. De hals moet kort en vol zijn, zodat het een voortzetting is van de achterkant schedel naar de schouders. Ook de keel moet vol doorlopen tot op de borst. Een goede Norwich zal kop, hals en schouders als een geheel laten zien. Vandaar ook het gezegde, "een goede Norwich heeft geen nek". Het lichaam moet rond en compact zijn, waarbij de borst vol en breed maar zeker diep moet zijn en hiermee bedoelende vooruitstekend in gebogen vorm waarbij deze gebogen vorm dan mooi rond moet doorlopen via het onderlichaam naar de staartinplant. De rug moet vol en breed zijn en dus zeker niet vlak, maar net wat gevuld zijn. De vleugels vrij kort en goed aangesloten aan het lichaam, waarbij de uiteinden rusten op de stult. De staart moet kort zijn waarbij de staartbevedering goed compact gesloten en de staartinplant vooral vol en dik aan de basis moet zijn. De staart mag ook op het einde niet geopend zijn. Een Norwich met een vrij goede lichaamsvorm, maar een staart welke te lang

en te breed is, waarbij dan ook nog eens een te brede staartinplant, zal zeker op dit onderdeel zijn waarde verliezen. De pootjes mogen niet te lang en moeten goed gericht zijn. De bevedering is lang maar moet wel vrij zacht zijn en goed gesloten, hetgeen dan zal bijdragen tot een goede en zuivere omlijning, waarbij we dan zeker moeten letten op de flankbevedering. Grootte: deze moet 16 cm zijn, een afmeting waar we toch zeker ook rekening mee moeten houden. Het lijkt al een behoorlijke afmeting gezien de overige lichaamsvormen en daar deze vogel ook een zeer brede vogel is lijkt de lengte van 16 cm toch kort. Bekijk een goede Norwich of afbeelding hiervan en we zien hoe alles op elkaar afgestemd is. Over de kweek van dit ras, moeten we toch zeggen dat het een ras is, waarvan we als voortplanter moeten rekenen op resultaten die middelmatig zijn en zeker niet hierboven. Het is ook geen vogel om een vroege kweekperiode te beginnen, want voor het in broedconditie komen is toch wel wat tijd en licht nodig. Het is ook een vogel met een traag karakter. In de praktijk blijkt dikwijls dat de wat zware poppen geen ideale kweekvogels zijn en gebruik daarom de wat zwaardere man tegen een middelmatige pop, maar wel een van een goed type. Om de koppels ideaal samen te stellen en dan bedoelende als een goed samenwerkend koppel, dan is het aan te bevelen voor de koppelingsperiode de mannen en poppen lang genoeg gescheiden te houden. Als T.T.-vogel is de Norwich een erg gemakkelijke vogel, daar ze van nature rustig zijn en daarom tijdens het opkooien weinig problemen geven. Dit houdt nu ook weer niet in dat een rustige vogel als de Norwich, de meeste punten op de T.T. krijgt, want dit is maar een klein onderdeel en het overige is hiervoor al vermeld. Om met deze vogels resultaten te behalen is er toch wel kweekkennis vereist en tevens het inzicht om alles volmaakt samen te brengen.

Tekst: A. van Dun.

Over goudvinken gesproken

Een korte tijd geleden kondigde zich in de handel weer een nooit eerder geziene goudvinksoort aan. Zoals eerder de Bruine-of Nepal goudvink en de Masker goudvink zijn ingevoerd, waarmee inmiddels ook al weer een ruim aantal kweekresultaten zijn behaald, zelfs al in de tweede lijn, kwamen we nu oog in oog met de **Roodkop goudvink**, *Pyrrhula erythrocephala*, die domicilie heeft in Kasjmir, Nepal, Sikkim, Bhutan, en Tibet.

Er zijn van deze soort geen ondersoorten beschreven. De grootte bedraagt ongeveer 14-15 cm. In het Himalayagebied is het een zeer algemeen voorkomende goudvink. De man heeft een diepzwart masker, roodbruinachtige kopbevedering, grijskleurige rug en een witte stuit. De wangen zijn wat bleker meer geelachtig roodbruin. De vleugels en de staart zijn diepzwart met een blauwachtige glans. De vleugeltreep is grijsachtig. De pop is overwegend grijsachtig bruin en de bovenkop en nek hebben een geelgroenachtige tint. Overigens komen er wel geringe kleurverschillen tussen de exemplaren voor, zowel bij de poppen als bij de mannen en de lichtval heeft daar

ook weer enige invloed op. Ze bewonen de met dennen, ceders, jeneverbessen en sparren begroeide wouden tot op hoogten van zo'n 3800-3900 meter. In de winters dalen ze af naar lagere regionen en ze houden zich dan bij voorkeur op in de met eik en roodendrons begroeide bossen, terwijl ze ook zijn waargenomen in de brede met wilg begroeide stroken langs wateren. Het nest wordt gebouwd van twijgjes, plantenworteltjes, en mossen. Ze bevinden zich meestal op slechts geringe hoogte in het dichte groen. Een legsel bestaat uit 3 tot 4 eitjes die een grijswitte naar lichtgroen neigende schaalkleur hebben en getekend zijn met bruine en roodbruine vlekjes en spatten. Hun voed-

sel bestaat uit zaden, noten, bessen en nectar. Een uitgebreid artikel over alle goudvinksoorten en rassen vindt u in de jaargang 1991 op pagina 481 e.v.. Het zal mij niets verbazen als we in de loop van het volgende jaar van deze "nieuwe" soort de eerste geslaagde kweekresultaten kunnen noteren. De vogelliefhebber van nu weet namelijk verdraaid goed dat je dergelijke toch zeer zeldzame importvogels zorgvuldig moet koesteren en er alles aan moet doen om een zodanig klimaat voor ze te scheppen dat ze tot voortplanting overgaan. Kweken en ringen, daar gaat het om.

Tekst: Cees van Berkel
Foto: Jan Blasman/Van Os.

Over Japanse meeuwen

Kop en masker: voorhoofd, schedel, achterschedel, wangen, bef en bovenborst zuiver wit.

Vleugeldek en mantel: Grote - middelste - en kleine vleugeldekveren, de slagpennen, nek en bovenrug zuiver wit.

Staat: Boven - en onderstaartdekveren en de staartpennen zuiver wit.

Broekbevedering: Zuiver wit.

Snavel: Bovensnavel hoornkleurig, ondersnavel hoornkleurig.

Poten: Hoornkleurig, nagels hoornkleurig.

Ogen: Helder rood.

Keurtechnische aanwijzingen:

De albino Japanse meeuw dient van kop tot staart smetteloos wit te zijn. Albino's die niet schoon zijn laten een iets gelige kleur zien, vooral rond de aars, de snavel en in de staart- en vleugelpennen. Dit is een ernstige kleurfout. Ook komt het voor dat er nog iets pigment aanwezig is, vooral in de mantel. Albino's die een dergelijke aanslag laten zien moeten eveneens worden gestraft bij kleur. Sommige kwekers trachten albino's te kweken door selectie naar steeds lichtere vogels, vanuit de kleurslagen crème en/of crème ino. Er moet dan ook goed gelet worden op aanwezigheid van crème of parelgrijze waas in de bevedering. Albino's die een dergelijke waas laten zien mogen evenmin in aanmerking komen voor een hoge puntenwaardering. Veel albino Japanse meeuwen hebben een wat dunne bevedering rond de oeropening en de vleugelbocht. Dit is in eerste instantie een conditiefout. Wan-

neer de roze huidskleur doorschijnt, moet eveneens worden gestraft bij kleur. Ook zien we regelmatig een verschil in kleur tussen de boven- en ondersnavel. Dit wordt veroorzaakt door de gemaskeerde kleur.

Kweektechnische aanwijzingen:

De albino is een kleurslag die ontstaat door de inwerking van drie factoren, namelijk de recessief bontfactor, de dominant bontfactor en de ino factor. Deze factoren zorgen voor een totale reductie van het melaninebezuig. Door de ino-factor is de oogkleur helder rood. Door deze rode oogkleur komt het regelmatig voor dat albino's slecht zien of soms blind zijn. Dit wordt vooral veroorzaakt door de paring albino x albino maar ook door de vogels in fel licht te plaatsen. Albino's kan men het best huisvesten op die plaatsen waar geen fel zon- en/of kunstlicht direct op de ogen kan komen. Zelf plaats ik ze in de onderste broedkooien en dan hebben de vogels geen last van slechtziendheid. Zoals eerder vermeld, is het af te raden om albino's tegen elkaar te paren. Daar de albino geslachtsgebonden vererft, kan men gelijk al albino's kweken wanneer men een albino man tegen een volkleur pop zet. Hieruit komen dan volgens de theorie 50% split mannen,

25% volkleur poppen en 25% ino (albino) poppen. Door een volkleur man tegen een albino pop te zetten, krijgt men 50% split mannen en 50% volkleur poppen. Door een split man met een albino te paren krijgt men 25% split mannen, 25% albino mannen, 25% albino poppen en 25% volkleur poppen. Als partner voor de albinokweek kan men het beste langbevederde vogels nemen (schimmelvogels). Dit is om de veel voorkomende fout van

dunne oor- en vleugelbocht-bevedering te voorkomen. Ook de albino moet zo "dik" mogelijk bevederd zijn. Verder is het ook raadzaam dat de bovensnavelkleur niet te donker is bij de partner. Hiervoor zijn de roodbruin, roodgrijs en pastellen daarvan, zeer geschikt. Hiermee bereikt men dan dat de snavelkleur egaal hoornkleurig is.

Tip:

Bij de albino's staat vermeld dat we deze niet in fel licht moeten plaatsen. Nu is het zo, dat wanneer we er mee naar een tentoonstelling willen gaan, ze daar wel in "vol" licht geplaatst/gekeurd worden. Daarom gaan we met onze inofactorige vogels trainen op dag/kunstlicht. Minimaal zes weken voor de tt gaat men de vogels dagelijks ± een half uur in het licht zetten. Dit kan men geleidelijk opvoeren tot een paar uur per dag, daarna de vogels weer rust geven. Hiermee voorkomt men dat wanneer de albino ineens in vol licht geplaatst wordt, deze verblind wordt en overal tegenaan vliegt en zijn stok niet terug kan vinden, met als gevolg een lage waardering en dat is zeker niet de bedoeling van deze mooie kleurslag.

TC Spec.club Jap.Meeuwen.

AVES PRODUCTEN
Al jaren met succes gebruikt!

<p>AVES-OFFOK AVES-KRACHT PARKI-OFFOK AVESMIX-25 PSITTAMIX STRESSMIX AVESNECTAR NECTARKOL LORISTART LORENECTAR FRUITMIX UNIVERSEEL COMPENDIUM</p>	<p>ei-opfokvoer voor zaaiende vogel (kweekperiode) ei-krachtvoer voor zaaiende vogels (rustperiode) opfokvoer voor parkieten en papagaien (kweekper.) 25 vitamines, mineralen en aminozuren (ipv kracht) supplement voor parkieten, papagaien en kakatoes voor vogels onder stress (ziekte, emting, transport, TT) voor bril- en bladvogels, bostingzuiders, tangara's volledig voer voor nectarvogels en kolibries volledig opfokvoer voor lm's en Loroculus volledig voer voor volwassen lm's en Loroculus pennis voor vruchtenetende vogels (b.v. toraku's) pennis voor insectenetende vogels (fijn en grof) de eerste 10 Nieuwsbrieven in een boekje</p> <p style="text-align: center;"><small>Klanten krijgen gratis NIEUWSBRIEVEN</small></p> <p><small>Vraders op aanvrage, prospectus en regelen. Katalogief en afdeling, documentatie en database</small></p> <p style="text-align: center;">AVESPRODUCTEN B.V., postbus 671, 7400 AR Deventer <small>tel. 05706-2736 fax. 05706-3043</small></p>
---	---

NIEUW - NIEUW - NIEUW - NIEUW - NIEUW

**HAAL MEER TT-PUNTEN MET UW VOGELS!!
HET ALLERNIEUWSTE TRAININGSKAPJE.**

- Eenvoudige montage (2 sec.)
- Past op ieder univ. TT-front
- Gemakkelijk op te bergen
- Praktisch onverslijtbaar

ADVIESVERKOOPPRIJS F 2.25

VERKRIJGBAAR BIJ UW DIERENSPECIALZAAK

ESVE - HOEVEN tel: 01659-4488

MIJN *P*ERVARING MET DE *P*arelhalsamadine

Tekst: Henk Bosch
Foto's: Berend Bosch.

Inleiding.

De Parelhalsamadine wordt tegenwoordig veelvuldig als enige vertegenwoordiger van de familie *Odontospiza* gezien. Veel ornithologen geven de overeenkomst aan met de ekstertjes en het zilver- en loodbekje. Door de parelhalsamadine te plaatsen in een eigen familie, *Odontospiza*, is het mogelijk om deze soort als overgangsvorm te zien tussen het zilver- en loodbekje en de ekstertjes. Er zijn geen ondersoorten bekend, wel blijkt uit vogels welke geïmporteerd zijn dat er bij deze soort, met name in de kleurdiepte van het bruin, vrij veel verschil is waar te nemen. De parelhalsamadine komt voor in zuidelijk Sudan en Ethiopië tot aan Kenia en Tanzania. Ook is de parelhalsamadine waargenomen in het noorden van Mozambique. De parelhalsamadine is

voor het eerst waargenomen en beschreven door Reichenow in 1879. In 1930 is een viertal exemplaren gevangen en naar Engeland in de London Zoo gebracht (aldus Langberg in het *Avicultural Magazine* in 1963). In 1960 importeerde dr. Steiner een groot aantal parelhalsamadines naar Zwitserland waarmee in 1962 de eerste kweekresultaten bereikt zijn. Tegenwoordig treft men met enige regelmaat in de vogelhandel exemplaren aan en is ook regelmatige kweek aan de orde. Als gevolg van deze eerste stappen in het domesticatie proces zijn er ook steeds enige mutatie's ontstaan zie "Onze Vogels 1991".

Kleur- en tekeningomschrijving.

Het voorhoofd en de bovenschedel zijn grijs welke lichter van kleur wordt in de nek. Op de kop is van enige schubtekening sprake doordat het hart van de veren wat donkerder van kleur is dan de randen. De teugel is

iets donkerder grijs en vormt een overgang naar de belf en wangen welke grijs van kleur zijn met een witte stiptekening. De grijze nek gaat over in het warme bruin van het rug- en vleugeldek. De buitenste vleugeldekveren zijn donker (zwart)bruin en vormen een eenheid met de zwartbruine grote vleugelpennen. De borst en buik zijn licht roodbruin van kleur welke richting aars overgaat in een crème kleur, ook de onderstaartdekveren de stuit en de bovenstaartdekveren zijn licht crème van kleur. De staartpennen zijn donkerbruin van kleur waarbij opvalt dat in afwijking tot de lonchura's en het zilver- en loodbekje de middelste pennen niet lancetvormig zijn. De ogen zijn donkerbruin, de poten donkergrijs met zwarte nagels. De snavel is tweekleurig, de bovensnavel donkergrijs de ondersnavel iets lichter grijs. Als de vogels uit hetzelfde gebied uit Afrika afkomstig zijn, dan is in het algemeen de man wat warmer

2

van bruintinten en komen de stippen op de bief en wangen wat prominenter tot uitdrukking.

De aanschaf.

Toen ik begin februari bij een groot-handel in vogels een bezoek bracht, zag ik een aantal parelsamadines zitten die pas binnen waren gekomen. Ik was bij deze vogels niet weg te slaan en besloot dan ook een stel te kopen. Ik praat over een stel, want een koppel kopen daar kan men geen garantie voor geven. Dit komt omdat bij dit soort de mannen en poppen vrij veel op elkaar lijken. Doordat er wat lichter gekleurde vogels bij zaten, besloot ik een donker en een lichter gekleurde vogel te kopen. Met een lichter gekleurde vogel bedoel ik een wat mattere kleur en met de donkere een wat warmer gekleurde vogel. Tevens was de donkere vogel voorzien van een meer uitgebreide stiptekening rond de kop. Thuisgekomen heb ik een van de vogels een knijpring omgedaan om zo te kunnen bepalen welke de man en welke de pop is. Er was niet veel geduld nodig, want al vrij snel begon de vogel zonder knijpring te fluiten, dit was de donker gekleurde vogel, dus de man. Dit betekende dat de mattere gekleurde vogel, met de knijpring om, de pop zou zijn. Vanaf dit moment had ik geen stel, maar waarschijnlijk een koppel parelsamadines, waar ik natuurlijk mee in mijn sas was.

De huisvesting.

Ik heb de vogels geplaatst in een stalen kooi, afmeting 100 cm lang x 40 cm hoog x 30 cm diep, vier zitstokken 10 mm doorsnee en twee grillige takjes van de kronkelwilg. Eind februari, een houten nestkastje (half open type) geplaatst, afmeting 15 cm lang x 10 cm diep x 10 cm hoog.

Het nestmateriaal.

Als nestmateriaal heb ik de parelsamadines hooi, mos en cocosvezel gegeven. Tot mijn verbazing werd er vrij snel met het nestmateriaal naar het nestkastje gesleept, er werd voornamelijk cocosvezel gebruikt. Ik dacht, "ze zullen wel een slaapgelegenheid bouwen, waar ze zich ook schuil in kunnen houden", maar niets was minder waar. Het was voor mij een zeer ijverig koppel welke bezig

was met gezinsuitbreiding. Het mannetje, de donkere vogel, zag ik regelmatig met een hooisprietje in z'n snavel, de vogels vertoefde vrij veel in het nestkastje.

Het eerste ei.

Het eerste ei werd gelegd op 26 maart 1993 en op 31 maart waren er zes eitjes. De doorsnee van de eitjes is 15 mm, de kleur wit. De eitjes werden door beide vogels zeer goed bebroed, het resultaat was vijf bevruchte eitjes.

Gezinsuitbreiding.

Op 12 april kwamen de eerste jongen uit en op 13 april had het koppel vijf jonge vogels. Na drie dagen ging er een dood, de overige jongen werden zeer goed gevoerd door de beide ouders. Op 21 april kon ik vier jonge vogels ringen (2,5 mm.) Uit voorzorg had ik eerst ventielslang om de ringen gedaan om te voorkomen dat de ringen voor ontlasting werden aangezien en met de ringen ook de jongen het nest zouden worden uitgegooid.

3

Deze ouders waren zo vredelievend, dat nestcontrole helemaal geen probleem was. Na 28 dagen kwamen de vier jonge parelsamadines het nest uit. Wat was ik verheugd toen ik ze zag vliegen in deze meter lange stalen kooi. De jongen zijn nog ongeveer drie weken door de ouders gevoerd.

De voeding.

Een goed gemengd tropenzaad met daarnaast graszaad, slazaad, senegalgierst en onkruidzaden, een goed opkvoeder, universeelvoer, grit, trosgierst en iedere dag volop mierenpoppen. Bovengenoemde zaden werden afzonderlijk in kleine bakjes in de zandlade verstrekt, zodat de vogels het makkelijk konden vinden. Natuurlijk verstrek ik elke dag vers drinkwater en ik gebruik schelpenzand als bodenvulling. Omdat de ontlasting van de vogels vrij droog was kon het schelpenzand gedurende het hele broedsel in de kooi blijven, dus hoefde ik de vogels niet te storen. Inmiddels zijn de jongen zelfstandig en verpozen zich in een andere kooi, zodat het ouderkoppel opnieuw bezig is met een broedronde.

Onderschrift bij de foto's

1: Parelsamadine pop, een duidelijk minder prominent gekleurde en getekende vogel. Daar beide vogels afkomstig zijn van de zelfde zending mag dit verschil gezien worden als het verschil tussen man en pop. Dit verschil is bij vogels afkomstig van verschillende populaties geen garantie voor het geslacht.

2: Parelsamadine man, in vergelijking met foto 1 is de wat warmere kleur van het bruin waar te nemen terwijl ook de witte stippen op de bief en wangen wat sprekender zijn dan bij de pop.

3: Een jonge vogel ongeveer veertig dagen oud. De snavelhoeken zijn nog licht gekleurd. De stiptekening is nog niet aanwezig en ook de totale kleur is wat valer als bij de ouders.

Gebruikte literatuur.

C.v.Berke: 1986 Prachtvinken.
H.Bielfeld: 1986: Prachtvinken.
F.Robiller: 1978 Prachtvinken - Vogel van drie Continenten, K.Immelmann, J.Steinbacher en H.Wolters:
1965 Vogel in Kaffig und Voliere.
Diverse jaargangen "Onze Vogels".

osel

De

Kweekervaringen met de roodstaartminla

(*Minla ignotincta*)

Deze zeer vriendelijke, bewegelijke vogeltjes zien er als volgt uit; lengte ongeveer 14 cm, zwarte kop met witte wenkbrauwstrepen, het bovenlichaam in chocoladebruin tot en met de stuit, de grote en middelste vleugeldekenen zijn zwart met witte omzoming. De duimvleugel is zwart, de grote slagpennen rood en de kleine slagpennen zwart met witte omzoming. De middelste staartdekveren zijn zwart en de buitenste met het einde van de staart is rood. De keel is wit en de rest van het onderlijf licht cremig van kleur. Boven de ogen loopt een brede witte streep. Vanaf de ondersnavel tot in de nek is de vogel zwart. De hoornkleur van de snavel en de poten is vrij donker. De ogen zijn geel. Het vrouwtje lijkt op de man, maar is op de rug wat bruiner. De man heeft ook wat geel op de borst.

Huisvesting:

De vogels zijn gehuisvest in een buitenvolière, groot 7m x 2m x 2m met daaraan een binnenvlucht 3,5m x 1,5m x 2,5m. De volièrre is beplant met coniferen, appelboom, klimrozen en verschillende bloeiende planten. De overige bewoners zijn zilveeroornachtgalen, Japanse nachtegalen, goudbuikjes, blauwfazantjes, Indische nonpareil en zilverbekjes.

De voeding:

Diverse soorten fruit, universeelvoer aangevuld met geweekte rozijnen en krenten, meelwormen, buffalowormen, mierenpoppen, fruitvliegjes en de nodige insecten die de volièrre binnenvliegen. Verder nog brood met een dikke laag honing erop.

Het kweekverslag:

In de zomer van 1992 heb ik de vogels gekocht bij een importeur. Ze werden thuis in een binnenvolière geplaatst om te acclimatiseren, na twee weken werden ze los gelaten in de buitenvolière. De Minla's hadden het er gelijk al naar hun zin, want ze begonnen direct met nestmateriaal te sloepen. Helaas is er niks van gekomen omdat de zilveeroornachtgalen het nestmateriaal steeds weghaalden. In februari 1993 lag ineens de man dood op de grond. Na veel zoeken heb ik in april bij een handelaar een andere man te pakken kunnen krijgen. De pop accepteerde de nieuwe man direct. De volgende dag zag ik de vogels al baltsen, wat een zeer leuk gezicht is. Bij het baltsen dansen de man en pop, de staartveren worden omhoog gestoken, terwijl de ander erover heen springt. De man steekt zijn veren op en laat zijn vleugels hangen, terwijl het popje toekijkt. Binnen een week hadden ze een nest

gemaakt, maar het duurde nog een week voordat de pop eieren begon te leggen. Op 30 april legde ze het eerste ei waarna er nog twee volgden. De eieren zijn licht blauwgroen met vlekjes verspreid over het hele ei. Tijdens het broeden wisselde de man de pop regelmatig af. Na 12 dagen kwam het eerste jong uit, de volgende dag het tweede jong, het derde ei kwam niet uit. Aan de bedrijvigheid van de ouders kon je gelijk zien dat ze jongen hadden. De eerste dagen voerde de man de pop veel op het nest, daarna was het een af en aan vliegen van zowel de man als de pop. Na 6 dagen werden de jongen geringd met 2,9 mm ringen welke van tevoren zwart waren gemaakt. Met 8 dagen zaten de jongen al in de veren. Toen de jongen 14 dagen oud waren vlogen ze gelijktijdig uit en kwamen niet meer terug in het nest. De jongen blijven wel constant bij elkaar, ze worden daarna nog zeker 2 à 3 weken gevoerd door de ouders. Op het moment van uitvliegen zien de jongen er hetzelfde uit als de ouders maar missen alleen de rode vleugel- en staartveren en het geel op de borst. Tijdens de kweekperiode aten de Minla's haast alleen levend voer aangevuld met stukjes fruit en brood met honing, maar het universeelvoer waar ze 's winters veel van aten raakten ze haast niet aan. Tijdens de periode dat de jongen geboren waren en opgroeiden had ik gelukkig een aantal snijperdagen, want anders was het me niet gelukt om deze vogels groot te krijgen, daar je zeker vier keer per dag levend voer moet geven.

Tekst: P.Korsman

Foto: C.Scholtz/v't Hart en auteur.

De bevedering

Dit artikel is een vervolg van "De kweek van de ideale grasparkiet", in deze serie artikelen ("Onze Vogels" 1991) vertelde ik hoe u moet handelen om uw ideale grasparkiet te kweken. Ook ging ik in op alle onderdelen die het type van de grasparkiet kunnen beïnvloeden. Eén van deze onderdelen is de bevedering van de ideale grasparkiet. De behoefte om meer over de bevedering van de grasparkiet te weten, is op dit moment bij veel kwekers erg groot. De kennis van de meeste kwekers valt, op dit gebied, in de praktijk tegen. Men kent de termen yellow, buff en medium buff, maar de mogelijkheden van deze soorten bevedering is voor velen onbekend terrein. De kwekers die deze mogelijkheden wel kennen hebben een grote voorsprong op die groep kwekers. De moeilijkheid is, hoe komt u aan de juiste informatie over bevedering. Er wordt in de literatuur wel over bevedering geschreven, maar de aandacht gaat dan vooral uit naar hoe de kleur van de bevedering tot stand komt. Ook de aandacht in vakbladen over grasparkietenbevedering is nog niet optimaal, vaak blijft men erg oppervlakkig, terwijl de verschillende meningen over de juiste bevedering en vererving van de bevedering het de beginnende kweker er niet gemakkelijker op maakt. De standaardisen brengen op dit gebied geen uitkomst, de ideale bevederingsstructuur wordt niet beschreven. Wat over blijft voor deze kwekers is de praktische kennis

van de ideale grasparkiet

2

van de topkweker waar men de grasparkieten koopt om aan de ideale grasparkiet te bouwen. Uit ervaring weet ik dat het belangrijk is voor een beginner om een goed contact op te bouwen met een topkweker. Op die manier kunt u aan de praktische kennis komen en het zal van doorslaggevende betekenis zijn of u deze kennis toe kan passen bij uw eigen grasparkieten, ook zal dit bepalend zijn of u de top haalt of niet.

De ideale grasparkiet.

Dit is een grasparkiet die met alle onderdelen de standardeisen het dichtst benadert, maar niet elke kweker heeft hetzelfde ideaalbeeld voor ogen. Men kan immers met verschillende type's de top behalen, voorwaarde is dat de standardeisen als richtlijn gebruikt worden. De soort bevedering kan het type in sterke mate beïnvloeden, zowel positief als negatief. Voor veel beginnende grasparkietenkwekers is het in de praktijk moeilijk om hun ideale type te bepalen want er zijn immers meerdere type's die zij mooi vinden ook de vele variatie's in de bevedering maakt het hun moeilijker. De kwekers die wel weten hoe hun ideale grasparkiet eruit moet zien, zijn op de goede weg, want zij hebben een doel voor ogen. Uitgangspunt van dit artikel is de bevedering van de ideale grasparkiet. Ik wil u laten zien hoe deze bevedering eruit ziet, hoe u een grasparkiet met deze bevedering moet kweken en waar deze aan moet voldoen. Ik stel het dan ook zéér op prijs dat de beste grasparkietenkwekers op de wereld aan dit artikel hun medewerking hebben gegeven, zodat de verschillende

soorten bevedering met elkaar vergeleken kunnen worden. We zullen van deze kwekers niet alleen hun beste showvogels zien, maar ook bevederings details van deze vogels en tevens parkieten met de buff bevedering.

Tekst: Harry van Doorne

Foto's: Aart Stellenaar, Bert de Graaf en Terry Pilkington.

Foto 1: Deze lutino man heeft een goede houding en lichaamslengte.

3

Heeft voor een lutino een brede lichaamsbevedering en een goede lengte van de kopbevedering en juiste groeirichting van de kopbevedering.

Foto 2: Hier zien we twee veren van de lutino van foto 1. De grote veer is een borstveer, deze borstveer heeft de juiste lengte voor een showvogel en bezit de breedte van de buffbevedering. De baarden moeten voor een showvogel iets beter gesloten zijn. De onderdons van deze veer heeft het juiste volume, als het meer wordt dan worden de lichaamsdekeveertjes te veel van het lichaam gedrukt wat een slordige indruk maakt. De structuur van de baarden zit tussen yellow en buff in. Ideaal is dat de uiteinden van de lichaamsveertjes een ronde gesloten top hebben. De kleine veer is een kopveertje, de kopbevedering en de lichaamsbevedering vererven onafhankelijk van elkaar. De meeste showvogels hebben te weinig volume in de kopbevedering.

Foto 3: Grijsgroencinnamon pop met een mooie kopvorm en een zéér goede kopbevedering. Deze Engelse topkweker is er in geslaagd om grasparkieten te kweken met de juiste lichaamsbevedering. (Medium) tussen yellow en buff in. En op de kop een bevedering waar de buff factor sterk aanwezig is. Ook duidelijk is op de foto te zien de goede groeirichting van de kopbevedering.

De Japanse kwartel en zijn mutanten

Tekst: Jan de Nijs
Foto's: Ton de Bruijn.

De isabel mutant:

Deze is ontstaan door een sterke reductie van ongeveer 80%, in de vorming van het eumelanine. Het roodbruine phaeomelanine is bij deze mutatie niet aangetast en is volledig aanwezig. Hoewel de beschrijving van de isabel dicht bij de roodbruine zit is er toch duidelijk verschil. De roodbruine moet zo diep en warm mogelijk roodbruin zijn en de isabel licht beige/bruin. Creme van kleur is te vergelijken met lichtkaneelkleurig. Ook hier is het weer opletten met aanschaf en koppelen met betrekking tot de raszuiverheid. Hoewel de donsbevedering donkerder is als bij de roodbruine, duidt zwarte of donkergrijze donsbevedering op bastaardkenmerken. **Foto 11 isabelhen.**

De pastel mutant:

Hier is zowel de normaal te vormen hoeveelheid eumelanine als het phaeomelanine gereduceerd. Ideaal zou wezen als dat dit voor 50% zou zijn. In de praktijk zien we echter kwartels waarvan de kleuren tussen de 30- en 80% zijn gereduceerd. Egaliteit is een eerste vereiste bij deze mutatie, welke te combineren is met andere kleurslagen. Op **foto 12** ziet U een **pastel wildvorm** hen welke voor 40% in kleur is gereduceerd. Op **foto 13** een **bruine (cinnamon)** hen welke voor ongeveer 60% in kleur is gereduceerd. Ook de **pastelroodbruine hen op foto 14** is voor minimaal 60% in kleur gereduceerd. Zowel de bruine als de roodbruine bezitten een goede kleurregaliteit. Een pastel wildvorm is te herkennen aan de grijze waas welke vooral in de slagpenen waarneembaar is. Bij de bruine(cinnamon) ontbreekt dit. Bij de pastelroodbruine geldt weer opletten op raszuiverheid. De donsbevedering moet hierbij licht-creme van kleur zijn!

De mutant zonder keeltekening:

Deze mutant was er al eerder als die bij de Chinese dwergkwartel. In de

osel

De

oude standaard staat hij beschreven als roodbruine en ook de naam boskwartel werd regelmatig gebruikt als naamgeving voor deze kleurslag. Net als bij de Chinese dwergkwartel-mutant ontbreekt de keeltekening en is de lichaamskleur veel donkerder geworden. Dit zelfde verschijnsel zien we ook bij het donkerbruine zilverbekje. Verder onderzoek zou moeten uitwijzen of we hier inderdaad met dezelfde factor te maken hebben. In tegenstelling tot de Chinese dwergkwartel waar maar een variëteit gevraagd wordt, zijn er bij de Japanse kwartel twee variëteiten namelijk met en zonder streeptekening. De **mutant zonder keeltekening wildvorm** (zonder streeptekening) is gelijk aan de Chinese dwergkwartel zonder keeltekening. Dat wil zeggen, deze mag ook beslist geen lengtestreepjes tonen. De voorplaat van het septembernummer (**foto 15**) laat U dit zien en tevens zien we daar duidelijk de eerder genoemde schimmelfactor, waardoor de lichaamskleur lichter is als bij een intensieve kwartel welke haast zwartbruin van kleur is. Er is geen uiterlijk geslachtverschil bij de mutant zonder keeltekening. De haan heeft veelal een iets bredere kop, maar het duidelijkste verschil is te zien in de broedtijd, dan gaat de haan zgn. tappen.

13

14

Handel in babypapegaaien ongewenst

Door: J. Hooimeijer.

De afgelopen tien jaar zijn de kweekresultaten bij papegaaiachtigen sterk verbeterd. De liefhebberij is zich sterk gaan ontwikkelen. Ook de vogelgeneeskunde heeft zich de laatste tien jaar zeer sterk ontwikkeld. Hoewel de papegaai al eeuwen als huisdier wordt gehouden is het hebben van babypapegaaien als huisvogel een ontwikkeling van de laatste jaren. Het kweken in gevangenschap kan als een mooie compensatie worden gezien van de importen van "wildzang" en kan aan de vraag naar papegaaien als huisdier gaan voldoen. De negatieve publiciteit rond het vangen en importeren van wilde vogels zal er terecht toe leiden dat de importen in de toekomst nog sterker aan banden worden gelegd. De vangsten van wilde vogels, wantoestanden bij het transport en de handel hebben een negatief beeld doen ontstaan van het hebben van papegaaiachtigen in gevangenschap. De waarde die de papegaaien vertegenwoordigen is hoog. De grote papegaaiachtigen zijn huisdieren voor het leven en zijn intelligente, sociale huisgenoten. De aanschaf is kostbaar maar de dagelijkse onderhoudskosten liggen veel lager dan bij huisdieren zoals de hond en de kat. De ontwikkeling van de laatste vijf tot tien jaar is niet alleen positief te beoordelen. Er is een sterke toename van problemen binnen de liefhebberij. Verschillende besmettelijke ziektes spelen een grote rol binnen de papegaaierij. Papegaaizenziekte is hierbij een van de bekendste ziektes bij papegaaiachtigen. Van papegaaizenziekte is de afgelopen jaren veel bekend geworden. De ziekte komt zeer verspreid voor binnen de vogelhouderij. Met name de opkomst van besmettelijke virusziektes is zeer zorgwekkend. Belangrijke virusziektes zijn:

- * De ziekte van Pacheco.
- * Polyomavirus.
- * Snavel- en veerrotziekte.
- * Kliermaagverwijdingsyndroom
- * Draainekziekte.

Een belangrijk verschil tussen papegaaizenziekte en de genoemde virusziektes is dat er voor papegaaizenziekte medicijnen beschikbaar zijn om zie-

ke vogels te behandelen. Een ander verschil is dat papegaaizenziekte ook besmettelijk is voor andere vogels en de mens. Onderzoek naar de genoemde virusziektes staat nog maar in de kinderschoenen en aangezien er geen medicijnen beschikbaar zijn voor behandeling kunnen deze virusziektes zich sterk verspreiden binnen de vogelhouderij. Vooral de verspreiding van het snavel- en veerrotziektevirus is de afgelopen jaren sterk toegenomen via de handel in babypapegaaien. Volwassen kweekvogels hoeven geen verschijnselen van de ziekte te vertonen terwijl de jongen al via het ei besmet kunnen worden. Deze besmette jongen kunnen vervolgens als een besmettingsbron fungeren naar andere vogels waarbij de ziekteverschijnselen veelal pas na vele maanden tot zelfs na jaren aan het licht komen. In de praktijk hebben we regelmatig te maken met de dramatische gevolgen voor de vogel en het gezin. Het kweken van jonge papegaaien wordt steeds meer bepaald door de commerciële belangen die daaraan verbonden zijn. Er is een nieuwe handel ontstaan en wel de handel in babypapegaaien. Individuele kwekers verkopen aan particulieren jonge baby's, die nog handmatig moeten worden grootgebracht. Ook verkopen kwekers babypapegaaien aan opkopers die deze vogels verzamelen op centrale adressen om deze vervolgens als handopfok te verkopen. Vooral deze laatste handel werkt de verspreiding van besmettelijke ziektes sterk in de hand. De besmettingskansen zijn door deze handel sterk toegenomen waarbij vooral de virusziektes profiteren. De ongecontroleerde handel in babypapegaaien speelt naar mijn praktijkervaring de laatste jaren de belangrijkste rol in de verspreiding van besmettelijke ziektes bij papegaaien, ara's en kakatoe's. De vogels worden door deze handel gedupeerd, de kopers zijn veelal slecht geïnformeerd, hebben geen ervaring met jonge babypapegaaien en worden geconfronteerd met de ellende van ziekte en sterfte. De baby's worden veelal verkocht op een leeftijd dat ziekteverschijnselen zich nog niet hoeven te openbaren. De negatieve gevolgen voor de vogelliefhebberij

zijn voor de hand liggend. De gehele vogelhouderij wordt door het gesol met deze waardevolle babypapegaaien benadeeld. Tijdens het internationale symposium van de World Parrot Trust in Antwerpen heeft schrijver deze artikel aan het forum van sprekers en aan de aanwezigen gevraagd zich uit te spreken tegen de handel in babypapegaaien. De argumentatie daarvan was/is:

- * Het is ethisch niet verantwoord om babypapegaaien als handelswaar te behandelen.
- * De handel in jonge babypapegaaien vergroot de risico's voor het individuele dier.
- * De handel in babypapegaaien speelt een belangrijke rol in de verspreiding van besmettelijke ziektes.
- * Vanuit de liefhebberij voor vogels moet men zich uitspreken tegen deze ongecontroleerde handel om de "buitenwereld" te laten weten dat de vogelhouderij niet alleen bestaat uit handelaren die vogels uitsluitend als commerciële objecten zien.

Het is te verwachten dat er (terecht) negatieve publiciteit zal komen over de handel van babypapegaaien. Als er van buiten de vogelliefhebberij kritiek gaat komen op de babyhandel zonder dat er vanuit de Vogelbonden, de Vogelvereniging en de WPT een duidelijke uitspraak is geweest, staat de geloofwaardigheid van de gehele vogelliefhebberij ter discussie. Tijdens het symposium is door de aanwezigen en het forum van sprekers geformuleerd dat babypapegaaien minimaal acht tot tien weken oud moeten zijn voordat ze gekocht of verkocht kunnen worden. Deze uitspraak is door aanwezigen met applaus aangenomen. Toegezegd is dat de World Parrot Trust middels een persbericht deze uitspraak zal kenbaar maken. Vogelverenigingen en Vogelbonden moeten weigeren om mee te werken aan de verspreiding van de handel in babypapegaaien. Voor veel vogels is het al te laat maar het is nooit te laat om een principieel standpunt in te nemen.

De handel in babypapegaaien moet aan banden worden gelegd.

Zou het niet verstandig zijn om ons ook eens duidelijk uit te spreken tegen het solitair houden van een papegaai? Papegaaien zijn uitgesproken sociale dieren, geen kluizenaars! **Bij deze!**

Over zebravinken

Oranjeborst zwartborst blackface bruin.

Kleureisen

Alle kleureisen die wij afzonderlijk mogen eisen bij een oranjeborst, een zwartborst, een blackface en een bruine zijn ook van toepassing op deze mutatiecombinatie. Als wij dan weten dat de oranjeborst bruin en ook de zwartborst bruin kleurslagen zijn die moeilijk aan de standaard kunnen voldoen, dan moet je wel super optimist zijn om met deze combinatie te beginnen. In de kweekpraktijk blijkt echter dat het met al die problemen wel meevalt. Het is namelijk net of al die verschillende factoren elkaar een handje helpen om een zo rood mogelijke zebravink tot stand te laten komen. De poppen komen er overigens duidelijk bekaaid van af. De poppen zijn bijna egaal bruin, waarbij bepaalde veervelden alleen afsteken omdat ze iets donkerder of iets lichter bruin zijn. De enige tekening die bij de pop

is gebleven is een (vage) staarttekening. De afgebeelde man heeft mooi uitvloeiende wangvlekken, ook het onderlijf is mooi oranjebruin. Voor de flank wordt geëist dat zich op het kastanjebruin witte streepjes bevinden. Dit is bij deze vogel nog wel voor verbetering vatbaar. Ook het veerveld tussen de snavelstreep en de wangvlek mag ook nog wat dieper doorkleuren.

Kweekaanwijzingen

Er zijn diverse mogelijkheden om de kweek van deze mutatiecombinatie te starten. Het is daarbij de vraag waarover u kunt beschikken. Wanneer u helemaal vooraan moet beginnen, kunt u b.v. een oranjeborst bruin paren aan een zwartborst bruin. Alle jongen hieruit zijn bruin, split voor oranjeborst en split voor zwartborst. Uit deze splitvogels moet u proberen een

oranjeborst zwartborst te kweken. Dit is gemakkelijk geschreven, maar de kans dat u er een kweekt is een op zestien. U zult begrijpen dat u een hok vol split vogels kweekt. Uit zo'n paring komen ook zwartborsten en oranjeborsten. Helaas is het zo dat aan die zwartborsten niet met zekerheid is te zien dat ze ook split zijn voor oranjeborst en ook een deel van de oranjeborsten is split voor zwartborst en ook dat is niet te zien. Splitvogels zijn natuurlijk wel geschikt voor de kweek waar het om begonnen is, maar ze moeten dan wel zeker split zijn. Dus eigenlijk is het overgrote deel van de F2-generatie verder niet geschikt om te gebruiken voor deze kweek. Gelijktijdig moet u ook de paring blackface x zwartborst of oranjeborst opzetten. De blackface jongen hieruit zijn split voor zwartborst of in het andere geval split voor oranjeborst. Deze splitvogels moeten dan gepaard worden aan de eerder gekweekte oranjeborst zwartborst. Ook nu weer is het afwachten wanneer de ze begeerde combinatie wordt geboren. Omdat de kans zo klein is kunt u het beste met meerdere koppels starten. Wanneer u meer splitvogels heeft kunt u met deze splitvogels natuurlijk in vluchtjes kweken.

Tekst: H.Klören

Foto: A.de Bruijn.

Goudschouder- en Hoodedparkiet

Het geslacht Psephotus telt een aantal voor de liefhebber van grote parkieten interessante soorten, waarvan de Roodrugparkiet wellicht de bekendste is maar ook de Veelkleurenparkiet wordt in ruime aantallen gekweekt. In mindere mate zijn er de Blue bonnets, en de Goudschouder en de Hoodedparkieten zijn wellicht het zeldzaamst. Over beide laatste gaat deze bijdrage. Het betreft de twee rassen van het geslacht **Psephotus chrysopterygius**. De nominale vorm, **P.c.chrysopterygius**, De **Goudschouderparkiet**, komt voor in de uiterst noordelijk gelegen punt van Australië, Cape York. De **Hoodedparkiet**, **P.c.dissimilis**, vindt ook in het uiterste noorden van Australië domicilie en wel in Arnhemland, omgeving Pine Creek en in de omgeving van Daly river. Beide rassen gelijken sterk op elkaar. Het verschil tussen beide is voornamelijk dat de Goudschouderparkiet een smalle bruingele band op het voorhoofd heeft; de Hoodedparkiet is op de kop geheel zwart. Tussen de poppen, die duidelijk van de mannetjes zijn te onderscheiden, zijn de verschillen tussen de rassen kleiner. De pop van de Hooded heeft minder blauw op de wangstreek. De foto's geven u een goed beeld van dat seksueel dimorfisme, het uiterlijke verschil tussen man en pop. Beide rassen zijn ongeveer 28 cm lang. Ze voeden zich met zaden van grassen en andere wilde planten. Bovendien nemen ze ook allerlei insecten en larven op. Het meeste voedsel wordt vergaard op de grond. In hun verspreidingsgebied heerst een tropisch klimaat. Geen herfst, winter, voorjaar en zomer. Wel bestaan er twee seizoenen, namelijk een nat en een droog seizoen. Tijdens de regenperiode heersen er temperaturen van 30 tot 35°C en de luchtvochtigheid is groot zodat het er behoorlijk benauwd kan zijn. In het droge seizoen neemt de luchtvochtigheid af en is het er minder drukkend. De vogels broeden er bij voorkeur aan het einde van de regenperiode en

Tekst: Cevab
Foto's: C.Scholtz, B.v.d.Kamer en
A.Bruggeman

ze plegen dat te doen in hoge termietenheuvels, die in die tijd tengevolge van de regen veel minder hard zijn waardoor de vogels er zonder al te veel moeite er een 20 tot 50 cm lange licht oplopende gang in kunnen graven met aan het einde daarvan een ronde broedholte van ongeveer 12 tot 16 cm middellijn. De diameter van de gang bedraagt ongeveer 6 cm.

De eieren worden om de 2 dagen gelegd en meestal begint het broeden vanaf het derde ei. De broedtijd bedraagt ongeveer 21-22 dagen en de pop neemt het broeden alleen op zich. Gedurende die tijd wordt ze dagelijks trouw door haar man van de nodige snavelkost voorzien. Zodra de jongen zijn uitgekomen is de man actief bij het voeren van de jongen betrokken. Als ze ongeveer 5 weken oud zijn, vliegen ze uit. Ze worden dan nog enige weken door de ouder vogels gevoerd. Als de jongen zo'n 6 tot 8 dagen oud zijn, worden ze niet meer door de ouder vogels warm gehouden, immers binnen in een termietenheuvel heersen vrije hoge temperaturen en lopen de jonge vogels geen enkel risico om van koude dood te gaan.

Aanvankelijk waren de Goudschouder en de Hoodedparkieten bijzonder moeilijke vogels om te houden en nog moeilijker was het om ze succesvol te kweken. Ze kunnen zich bovendien nogal agressief gedragen. Bij de exemplaren die nu, al weer heel wat generaties verder, in volières worden geboren neemt de moeilijkheidsgraad al wat af. Waren ze vroeger bijvoorbeeld niet eerder in broedconditie dan ongeveer half september, nu komen er geleidelijk aan meer paartjes waarbij de actieve periode eerder aanvangt en gaat het geleidelijk aan in de richting van ons voorjaar. Toch merken we nog steeds te moeten opmerken dat beide rassen en vooral de goudschouder, nog lang niet zijn te vergelijken met andere Australische parkieten en ze bijgevolg dienen te zijn voorbehouden voor de meer ervaren liefhebbers. Ik heb nogal eens

meegemaakt dat pas beginnende liefhebbers hun oog op deze of andere duurdere, dus zeldzame en vaak moeilijker te kweken vogels hadden laten vallen en informeerden waar ze die konden kopen. Ik heb ze altijd ont-raden om met dergelijke vogels te gaan beginnen. Als je met de vogel-liefhebberij wil beginnen en de inter-esse gaat uit naar Australische-of an-dere grote parkieten, start dan met die soorten waarvan er in ruime mate worden aangeboden. Dat houdt dan meestal in dat die soorten in grote aantallen worden gekweekt en dan mag je ook verwachten dat het hou-den en kweken daarvan niet zo moei-lijk is. Inherent daaraan is bovendien dat de prijs van dergelijke vogels zeer wel betaalbaar is. Het is voor de be-ginnende liefhebber absoluut niet zo boeiend en interessart om kweekre-sultaten te behalen met "eenvoudige" soorten dan met welke andere soort dan ook. Alleen het risico dat je grote teleurstellingen moet inkasseren is aanmerkelijk kleiner. Wat overigens ook moet meetellen is dat met zo een start ook de vogels aanmerkelijk min-der risico lopen.

De vogels dienen paarsgewijs te wor-den gehuisvest in een vluchtje dat een lengte heeft van minimaal 4-5 meter. Meerdere soortgelijke paartjes gehouden in elkaars nabijheid, welis-waar in aparte vluchtjes die van niet doorschijnende tussenwanden zijn voorzien waardoor de vogels elkaar wel kunnen horen maar niet kunnen zien, zou de broeddritten kunnen stimuleren. De vluchtjes dienen wel te zijn voorzien van een aansluitend droog en tochtvrij binnenhok dat eventueel ook is te verwarmen. De herkomst van de vogels kennende, moet voldoende reden zijn om daarin te voorzien. Ze houden beslist niet van vocht en kou. De bodem van de volière voorzien we van een flinke laag scherp zand. Het broedblok dient geheel te zijn aangepast en zodanig te zijn gemaakt dat in de broedholte een redelijk hoge temperatuur gehandhaafd kan worden, zodat de jon-

2

gen die in september-oktober gebo-ren worden niet door kou zullen dood-gaan wanneer de ouders ze niet meer warm houden. Immers van nature, in-stinctmatig, verlaten de ouders al in een vroeg stadium het nest en dat kan in Australië wel omdat door de warmte in een termietenheuvel de jongen beslist niets te lijden zullen hebben, alleen bij ons is die situatie wel iets anders. Het hangt van de pop zelf af wanneer ze de jongen verlaat. Dat kan wezen al enkele dagen na het uitkomen tot enkele weken; hoe-veer zijn ze al gedomesticeerd. In elk geval dienen we rekening met dat verschijnsel te houden en derhalve zal de broedkast ofwel het broedblok daarop afgestemd moeten zijn. Men kan zo'n kast vrij gemakkelijk zelf ma-ken. Kern van de zaak is dat de feite-

lijke broedholte, die niet te groot mag zijn, 16x16 cm is meer dan voldoende, alsmede de toegangstunnel, goed geïsoleerd moeten zijn. Voor de toe-gangstunnel kan een ronde pijp van p.v.c. of bamboe worden gebruikt van ongeveer 15 cm lengte en met een diameter van ongeveer 5-6 cm. Ook wordt er wel gebruik gemaakt van electrisch verwarmde nestkasten, waarbij een verwarmingsplaatje is in-gebouwd. Zoiets moet dan wel ther-mostatisch regelbaar zijn. H.Kremer geeft in zijn boek Australische Parkie-ten het volgende schema aan: In-schakelen 3 dagen voor uitkomst van de eieren op 25°C; op 2 dagen voor uitkomst op 29°C; op 1 dag op 33°C. Vervolgens houden we die 33° aan gedurende de eerstvolgende 2 we-ken. Met het ingaan van de 3e week

Goudschouder- en Hoodedparkiet

3

gaan we terug naar 31°, met de 4e week naar 29°, met de 5e week naar 26° en vervolgens afbouwend tot 18°C op de dag van uitvliegen. Overigens worden ook zonder kunstmatige verwarming en in goed geïsoleerde nestkasten redelijke kweekresultaten behaald. In de nestkast leggen we enkele stukken vermolmd hout dat door

de vogels helemaal fijn wordt geknaagd. Sommige poppen hebben overigens nauwelijks behoefte aan nestmateriaal en die zullen het er dan wel weer uitgooien. Als voedsel verstrekken we een goede zaadmengeling voor Australische parkieten als basis. Daarnaast dient er ei-en universeelvoer aanwezig te zijn, gekiem-

de zaden en halfrijpe zaden, geweekte mais nemen ze graag op en naast wilgentakken voor het knaagwerk dient er ook dagelijks vers en fris water te worden voorgeschoteld, alsmede grit en maagklezel. Ook wat bessen, rozenbottels en groen wordt niet versmaad. Zodra de jonge vogels, die in hun jeugdkleed sterk op volwassen poppen lijken, geheel zelfstandig zijn is het goed om ze uit te vangen om daarmee jaag- en vechtpartijen te voorkomen. Op een leeftijd van ongeveer anderhalf jaar zijn de jonge vogels geheel op kleur; zijn ze volwassen. Er is inmiddels ook al wel vastgesteld dat ze met een jaar al broedrijp kunnen zijn. Uiteraard zijn de jonge vogels voorzien van een vaste voering van 4.5 - 5 mm. Goudschouder- en Hoodedparkieten zijn fraaie vogels en bovendien interessant om te houden en te kweken, maar vergis u niet, er is wel degelijk ervaring nodig om jongen op stok te krijgen.

Onderschriften

- 1) Hoodedman voor nest (BK)
- 2) Hooded man en pop (AB)
- 3) Goudschouder man en pop (CS)

Gedrag als overlevingsfactor

Hoe goed een vogel zich tegen roofvijanden beschermt en verweert, blijkt niet alleen afhankelijk van zijn schutkleur of van een gunstige ligging van zijn broedplaats te zijn. Het gedrag tegenover vijanden speelt niet zelden ook een rol.

Ongeveer één meter van elkaar en even goed gecamoufleerd en verscholen, broedden een heggemus *Prunella modularis* en een groenling *Chloris chloris* in een thuja-haag. Het nest van een groenling blijkt eigenlijk nooit lastig te vinden te zijn. Schudt men aan de struiken, dan vliegt het vrouwtje angstig van het nest af, waarna het nest gewoonlijk spoedig is gevonden. Heel anders gedraagt de heggemus zich. Bij de eerste aanraking van de struik is hij reeds voorzichtig uit het nest gekropen. Hij of zij hipt dan als langs een wenteltrap over de zijtakken langs de stam omlaag zonder ook maar het geringste geluid te maken. Vervolgens schiet hij als een muis tussen de begroeiing weg. Dit opmerkelijke verschil in gedrag van beide vogelsoorten kan een groot aantal groenlingjongen het leven kosten. In een bepaald jaar was dit plaatselijk 65 procent. Aan de andere kant kwamen in datzelfde jaar van de 44 eitjes in legseis van de heggemussen 38 jongen uit het ei en verlieten er 34 vliegend het nest. Tegenover het broedresultaat van de heggemus van 77 procent staat bijgevolg het broedresultaat van de groenlingen van slechts 35 procent. De voortplanting blijkt als gevolg van het meer efficiënte gedrag het meest succesvol te zijn. Roofvijanden als eksters *Pica pica* maken maar al te graag van de verstoringstruc gebruik. Herhaaldelijk kan men zien dat ze in het wilde weg, met wijd uit gespreide, klapperende vleugels op de struiken slaan. Zit er dan ergens een groenlingvrouwtje te broeden, dan vliegt dat verschrikt weg op de herrie die de eksters maken en het duurt dan niet lang meer of de eieren of de pas uitgekomen jongen zijn

verdwenen. Onder die omstandigheden hebben de eksters voortdurend een rijke buit en kunnen zij zich rijkelijk voeden met nestjongen van de groenlingen. Overigens kregen de eksters van de heggemusvrouwtjes niet de geringste aanwijzing over de plaats van haar nesten. Altijd wisten zij uit de buurt van het nest weg te slulpen. Dit gedrag bij steringen is bij de groenling en de heggemus dus zeer verschillend. Dit blijkt reeds bij de gevoeligheid ervoor het geval te zijn. De praktijk leert dat de aanwezigheid van een tuinman die de heggen snoeit, een groenlingvrouwtje voor altijd van het nest verdreef, maar bij de heggemus is dit heel anders. Leerzaam is het volgende voorbeeld. Een heggemusnest met een legsel van vier eieren bleek bij inspectie ernstig verstoord te zijn. De met veertjes, dierlijk haar en strootjes beklede nestkom was geheel losgewoed. Twee eieren waren met veren bedekt, terwijl er één helemaal bloot lag. In de twigen en op de rand van het nest hingen enige veertjes en er ontbrak een ei. De ware toedracht was hier niet met zekerheid te achterhalen. Waarschijnlijk was er een eekhoorn gestoord, toen hij bezig was om de eieren te roven. Eén dag later zat het vrouwtje weer op de eitjes en broedde verder, alsof er niets aan de hand was geweest. Het nest was weer helemaal

in orde gebracht en na verloop van tijd konden drie jongen het nest vliegend verlaten. Op een plaats waar voortdurend mensen komen, 's nachts ransuilen *Asio otus* zorgen voor massale steringen, enige eksters en *Corvus corone* vaak neerstrijken en een aantal eekhoorns de mogelijke nestelplaatsen inspecteert, moet de verschillende mate van gevoeligheid resulteren in duidelijke verliescijfers van jongen. Vinken *Fringillidae* en merels *Turdus merula* hebben het meest van steringen door mensen en nestrovers te lijden. Van deze vogelsoorten hebben dan ook weinig broedsels een kans op succes. Heel anders blijkt het bij de tijtjaf *Phylloscopus collybita* en de heggemus te zijn, die gewoonlijk jaarlijks een behoorlijk aantal jongen kunnen grootbrengen, ondanks het feit dat deze vogels juist laag in de parterre en eerste etage broeden, in een gebied bijgevolg, waar ze de hele dag door mensen kunnen worden gestoord. Andere storende factoren blijken van invloed te zijn bij het grootbrengen van de jongen van holenbroeders. Vooral pimpelmees *Parus caeruleus* en koolmees *Parus major* hadden zwaar te lijden van de langdurige periode van slecht weer (koude en natigheid), hun jongen van parasieten.

KALENDER 1993

Oranjevoorhoofd- vruchtenduif

De op de kalender afgebeelde vogel is de oranjevoorhoofd vruchtenduif, die met nog een stuk of wat andere soorten voorkomt op Nieuw-Guinea. In plaats van deze vogel figuurlijk bij de kop te nemen, vertel ik u liever iets over deze duiven in het algemeen. Behalve als vruchtenduiven, kent men ze ook als fruit- en als jufferduiven. Men onderscheidt niet minder dan 47 soorten, die alle domicilie hebben in het zuidoostelijk deel van de Grote of Stille Oceaan: Australië, Nieuw-Guinea en de omliggende gebieden. Bij vrijwel geen enkele vogelsoort lopen de vogels uit één en hetzelfde geslacht zo enorm uiteen als bij *Ptilinopus magnificus*, die zowel in Australië als op Nieuw-Guinea voorkomt. Hoeveel ondersoorten deze telt weet ik niet precies, maar het kleinste ras is nauwelijks zo groot als de bij ons voorkomende tortelduif en Turkse tortel, terwijl het grootste ras ongeveer de afmetingen heeft van onze bloedeigen houtduif, een verschil van circa dertien centimeter! De vogels zijn prachtig gekleurd en toch vallen ze tussen het groene gebladerte van de woudreuzen nauwelijks op. Ze toerageren namelijk doorgaans erg hoog in de kruinen. Hun aanwezigheid wordt verraden door hun geroep en door het neerploffen van het fruit, dat ze bij tijd en wijle laten vallen. De meeste vruchten, die ze vinden, worden in hun geheel ingeslikt. Moeder natuur heeft gezegd, dat de vogels hier geen last mee krijgen en heeft gezorgd, dat hun spijsverteringskanaal erop is ingesteld. Het nest van deze duiven heeft, net zoals dat van de meeste andere duiven, niet veel om het lijf. Het is een simpel platformpje van wat takjes en twijgjes. Hierop komt het enige witte ei te liggen. Over het broeden in gevangenschap kunt u uitvoerig lezen in "Onze Vogels", september 1990, blz. 388 en 389. Graag verwijs ik u daar naar.

Door: Meindert de Jong.

Het lied van d

Inleiding.

Het lied van de waterslager is opgebouwd uit verschillende opeenvolgende zangtoeren. Een toer is een aaneenschakeling van toongrepen welke zijn opgebouwd uit combinaties van klinkers en medeklinkers. Elke zangtoer heeft een eigen en dus herkenbare klank. In het lied van de waterslager onderscheiden we de volgende waardetoeren:

* De watertoeren.

Dit zijn klokkende waterslag, bollende waterslag, rollende waterslag en waterrol.

* Het binnenlied.

Dit zijn chor en knor, staaltonen en tjonken, fluiten en soeten, fluitenrol, woeten, bellen, beïrol, tjoeken, tjoekenrol en schokkel.

Men kan een zangkanarie pas beoordelen op z'n zangkwaliteiten wanneer men eerst de diverse toeren waaruit het lied is opgebouwd kan herkennen. Elke toer kan in een ideaal-vorm worden gezongen. Slechts zelden zal men deze in werkelijkheid horen. Bij het leren herkennen dienen we ons daarom niet alleen te richten op de ideaal-vorm, maar op alle mogelijke vormen waarin een bepaalde toer gezongen kan worden. Een waterslager die een lied brengt zonder dat op bepaalde toeren een duidelijk **wateraccent** te horen is verdient de naam waterslager niet. Het wekt daarom nauwelijks bevreemding dat de klokkende, bollende en rollende waterslag de drie **hoofdtoeren** in het lied van de waterslager zijn. Hoewel de drie hoofdtoeren verschillend van vorm zijn hebben ze de **waterslag** gemeen.

Hieronder verstaan we elke **toonslag** waarin het geluid van klokkend of borrelend water op de grondtoon overheerst. Hoewel de waterslager z'n naam dankt aan de watertoeren wil dat niet zeggen dat het binnenlied van minder belang zou zijn. Het zijn juist deze toeren waardoor de waterslager z'n **nachtegaalaccent** verkrijgt. Het moet een streven zijn van de kweker om in z'n vogels de watertoeren en het binnenlied aaneen te smeden tot een aangenaam klinkend geheel.

De toeren van het waterslagerlied klokkende waterslag.

De klokkende waterslag, kortweg ook wel de **'klok'** van een waterslager genoemd, behoort tot de mooiste toeren in het lied van de waterslager. Het herkennen wordt bemoeilijkt door dat men deze toer in een geweldig groot aantal variaties kan aantreffen. In z'n mooiste vorm klinkt de klokkende waterslag met de grondtoon 'oei', 'oe', 'o' of 'oi' in combinatie met de medeklinkers 'l', 'bl', 'wl', 'kl' of 'gl'. De toer kan dus als volgt gezongen worden: gloei, gloei, gloei, of klo, klo, klo, enz. Hoe langzamer het ritme is waarin de toongrepen worden gebracht, des te beter herkent men de afgezette slagen waaruit de toer is opgebouwd. Tevens komt dan de 'waterslag' en de buiging naar de diepe grondtoon het meest tot z'n recht. Het 'slageffekt' van de klokkende waterslag wordt voornamelijk veroorzaakt door de medeklinkers 'kl' en 'gl'. De vogels die de klokkende waterslag inzetten met 'dl', 'bl' of 'l' brengen een zogenaamde **'golvende'** vorm. Streeft men naar een zo groot mogelijk nachtegaalaccent in het lied van de waterslager

e Waterslager

dan verdient de 'geslagen' vorm van de klokkende waterslag duidelijk de voorkeur boven de golvende vorm. Minder fraaie vormen van de klokkende waterslag ontstaan door een te hoge grondtoon, bijvoorbeeld op de klinkers 'a', 'e', 'i', en 'u'. We noemen dit een 'vlakke' klokkende waterslag. Van een 'droge' klokkende waterslag is sprake wanneer de toer te weinig wateraccent heeft. De schoonheid van de toer degradeert ook wanneer het ritme waarin de slagen gebracht worden te snel is, of de toer uit maar enkele slagen bestaat. De waardering voor de klokkende waterslag kan variëren van 1 tot en met 12 punten.

Bollende waterslag.

In z'n mooiste vorm is de bollende waterslag te herkennen aan de grondtoon 'o' of 'oe' in combinatie met de medeklinker 'bl' of 'l'. Hoewel de toongrepen afzonderlijk worden gebracht, bloe, bloe, bloe, is het ritme zo snel dat de toongrepen moeilijk als afzonderlijke eenheden te herkennen zijn. De bollende waterslag komen we tegenwoordig in het lied van de waterslager **sporadisch** tegen. Opvallend is dat het meestal dezelfde kwekers zijn wier vogels bollende waterslag zingen. Meestal betreft het maar enkele toongrepen en dan ook nog op een niveau waarvoor de keurmeester niet meer dan 2 punten geeft. De waardering voor de bollende waterslag kan variëren van 1 tot en met 6 punten.

Rollende waterslag.

De rollende waterslag is met het langzaam verdwijnen van de bollende waterslag steeds meer in de belangstelling gekomen. De rollende waterslag, kwekers noemen hem vaak kortweg

de 'rol', lijkt qua structuur wel op de bollende waterslag. De grondtoon is 'o', 'oe', of 'u' en de medeklinkers er voor zijn 'wl', 'gl', 'dl', 'l', of 'bl'. Hoewel ook bij de rollende waterslag de toongrepen afzonderlijk geslagen worden is het ritme nog sneller dan bij de bollende waterslag en zijn de afzonderlijke slagen nog nauwelijks te herkennen. Met welke klinker of medeklinker de rollende waterslag ook gebracht wordt, de waterslag, het best tot uitdrukking komende via de medeklinker 'l', zal toch moeten overheersen. Minder fraaie vormen van rollende waterslag ontstaan door een te hoge grondtoon, de 'vlakke' rol, of te weinig wateraccent, de 'droge' rol. Waterslagers die een goede rollende waterslag lang aanhouden maken op de luisteraars diepe indruk. Wanneer het ritme van de rollende waterslag zo snel wordt dat het slagefekt bijna geheel verdwijnt en de verschillende toongrepen met de medeklinkers 'rl' aan elkaar gelast worden spreken we van **waterrol**. Tijdens de keuring worden de rollende waterslag en de waterrol als gelijken bewaardigd. De waardering voor de rollende waterslag/waterrol kan variëren van 1 tot en met 9 punten.

LICHT

Hoeveel lichtpunten moeten we in het vogelverblijf aanleggen; met andere woorden hoe sterk moet de verlichting zijn??? Het is min of meer afhankelijk van de vorm van het verblijf, maar globaal gesteld moeten we uitgaan van een sterkte tussen 500 en 1000 LUX. Lichtsterkte wordt uitgedrukt in LUX en om die lichtsterkte te bepalen moeten we uitgaan van de formule: Lichtsterkte = Lichtstroom uitgedrukt in LUMEN gedeeld door Oppervlakte dat in m² moeten worden uitgedrukt. Resumerend: LUX = LUMEN: m².

Een veel gebruikte TL buis is kleur nummer 83, maar ook kleur nummer 84. Beide stralen een neutraal witte kleur uit en hebben een hoge lichtopbrengst. Ook zijn er TL buizen die het daglicht benaderen, maar deze zijn wat duurder in aanschaf. Hoe dan ook, er is voldoende keus. Van elk type is niet alleen het aantal watts bekend maar ook de lichtstroom. Gaan we er van uit dat het vogelverblijf een oppervlakte heeft van 20 m² en de keus is gevallen op TL buizen van 36 watt nummer 84. Die buis heeft een lichtstroom van 3450 LUMEN. We nu, de lichtsterkte (LUX) is lichtstroom (LUMEN) 3450 gedeeld door oppervlakte (m²) 20 = 172.5. Dit betekent dat in deze ruimte 4 TL buizen van 36 watt nummer 84 moeten worden gemonteerd, waardoor een lichtsterkte wordt verkregen van 690 LUX.

Een juweel van de Afrikaanse wildernis

Een vogel waarover reeds verschillende malen in dit tijdschrift werd bericht, is de prachtige Koningsglansspreeuw, een familie lid der spreeuwen (Sturninae) en behorende tot de Glansspreeuwen. We mogen deze soort niet verwarren met de Koningsspreeuw, die meer verwant is aan de Maina's, dan aan de glansspreeuwen. Over de wereld komen er zo'n 148 soorten spreeuwen voor en de Koningsglansspreeuw (*Cosmopsarus regius*) is wel één der mooiste. Er zijn twee ondersoorten bekend, de gewone nominaatvorm komt voor in zuidelijk Ethiopië, Z.-Somalië (Somaliland), en Kenya, terwijl een tweede ondersoort voorkomt in oostelijk Kenya, de 'magnificus'-vorm. In het wild komen ze voor in droge vlakten, graslanden met verspreide boomstand, struikzones en doornsavannes met Acacia's. Een bekend biotoop is onder andere de Serengeti en Masai Mara in Kenya. Ook in het Tsavo Nationale Park in Tanzania is de soort algemeen. De Koningsglansspreeuw is meestal een standvogel, maar een deel trekt ook weleens door. (Williams 1980). Ze leven er meestal in kleine groepjes en zijn meestal vrij schuw. Ook paarsgewijze kunnen we ze daar weleens observeren. Hun natuurlijke voedsel bestaat onder andere uit insecten die door gnoes en veekuddes werden opgejaagd tussen het hoog gras. Naast insecten worden ook zaden, vruchten, termieten en andere kleine diertjes gegeten, soms bezoeken ze termietenesten om de inhoud te verorberen. Net als alle spreeuwachtigen hebben ze boomholten en andere holtes nodig om te nestelen, waarin ze een nest van plantaardig materiaal vervaardigen dat uit droge grassen en wortels bestaat. Het

De Koningsglansspreeuw (*Cosmopsarus regius*)

Tekst: Eddy de Roeck
Foto: Horst Müller.

vrouwje bebroed de eieren ca. 2 weken, gemiddeld zo'n 2 tot 6 eieren. Beide ouders voederen en verzorgen de jongen. Ook bij de kweek in gevangenschap dient de Koningsglansspreeuw over een ruime, goed beplante en tochtvrije vliegruimte of voliëre te beschikken die goed voorzien is van enige ondergroei, nestgelegenheid en zitstokken. Als nestmateriaal kan een broedblok voor grote parkieten worden gebruikt. Om tot broeden over te gaan worden ze meestal paarsgewijs gehouden, alhoewel ook broedgevalen in gemengde voliëres bekend zijn. In onze nationale Zoo van Antwerpen (Vlaanderen) bijvoorbeeld werden reeds goede broedresultaten bereikt in een ruime, gemengde voliëre, waarin allemaal Afrikaanse soorten zijn gehuisvest. De voliëre is rijkelijk beplant met tropische planten, is van een waterval voorzien en ook de temperatuur kan erbinnen constant gere-

geld worden. Belangrijk bij de kweek in gevangenschap van deze soort is tevens ook dat de vogel zeker niet winterhard is en in de winter dus niet buiten mag blijven. Ze houden van een zonnige, ruime, en vooral tochtvrije ruimte. Net als alle vogels zijn ze dan ook gebouwd om te vliegen, en niet om levensloos in een klein kooitje te blijven zitten. Het voedsel in gevangenschap dient te worden aangepast aan de natuurlijke behoeften. Een mengsel van universeelvoer, insectenvoer, meelwormen, en vruchten, maar ook elvoer, mierenpoppen en bessen.

Om een kort signalement te geven van deze soort, voor wie nog niet direct te weten is gekomen om welke soort het hier handelt, geven we hierna een korte beschrijving... De Koningsglansspreeuw is ca.

30-35 cm lang, is een slanke en kleurrijke verschijning met lange staart. De bovenkleur is donkergroen, glanzend met een donkere, blauwachtige kop, zwarte snavel, donkerpaars gekleurd langsheen de keel, opvallend witte ogen. De onderdelen zijn geel of geeloranje. De blauwe staart is lang. Jonge vogels hebben een veel kortere staart, zijn donkerder van kleur met zwartbruine kop en rug en blauwige vleugels. Naast de Koningsglansspreeuw bestaat het geslacht *Cosmopsarus* nog uit één soort, de *C. unicolor*. Dit is één van de 22 geslachten die tot de familie der Sturninae binnen de Spreeuwenorde (Sturnidae) behoren. Waarschijnlijk zult u het met mij wel eens zijn, de Koningsglansspreeuw is gewoon één van de mooiste vogels ter wereld...